

Upravištvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 5122, 5123,
5124, 5125, 5126
Izdatništvo: Ljubljana, Selo-
burgova ul. — Tel. 5492 in 2402
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 9. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: pri kolodvoru
št. 500
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v bližini dr. Baum-
gartnerja

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja „Jutra“ izhaja vsak
ponedeljek jutraj — Naroda se
poveboj in volja po pošti preje-
manja 4 Din, po razpisanih de-
stavljena 5 Din mesečno.

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 6. Telefon
št. 5122, 5123, 5124, 5125 in 5126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2542).
Celje: Kocenova ul. 8. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo — Oglasi po
tarifu

OBNOVA HARZBURŠKE FRONTE?

Prizadevanje za osnove enotne nacionalne fronte v Nemčiji —
Papen snubi Hitlerja za vstop v vladu, da bi vrgel Schleicherja

Berlin, 8. januarja. d. V ospredju vsega političnega zanimanja je sestanek bivšega kancelarja Papena z voditeljem narodnih socialistov Adolfom Hitlerjem. Polagoma prihajajo na dan podrobnosti tega nepričakovane dogodka v nemškem političnem življenju, ki je tembolj presenetljiv, ker je bil Hitler eden izmed najbolj ogorčenih nasprotnikov Papena, dokler je bil Papen še na vladi. Od takrat pa do danes so se razmere dokaj izpremenile. Z nastopom Schleicherjevega režima je bil ne samo Papen, nego tudi Hitler potisnjen v ozadje, in že je kazalo, da bo njegova zvezda zatonila. Sestanek Papena in Hitlerja pa dokazuje, da so zakulisne sile zopet živahno na delu, da bi vrgle tudi Schleicherja ter zopet pripomniti na obnovo Papena. To je predvsem želja nemške težke industrije, ki jo je Schleicher razočaral. Na pobudo teh krogov je tudi prišlo do sestanka Papena in Hitlerja, ki je imel v glavnem namen, sondirati teren za eventualno sodelovanje. Težki nemški industriji je potreben na vodstvu države moč z reakcionarnim programom, kakor je Papen. Toda Papen sam v državnem zboru nima potrebne zasluge. Trajno proti državnemu zboru se tudi v Nemčiji ne da vladati. Zato smatrajo Papenovi zahtevniki za njegovo potrebo, pridobiti za sodelovanje Hitlerja. Izbrali so si kaj ugoden čas. Po neuspehu pri zadnjih volitvah je Hitler uvidel, da mu bo odšel, ako se volitve v takih razmerah ponovijo. Zato je sedaj mnogo bolj pristopen za slične ponudbe. Merodajno pa je vsaka-akor dejstvo, da so finančna sredstva narodnih socialistov docela izčrpana in bi mu bila zopetna pomoč težke industrije, ki je njegov pokret prav za prav ustvarila, nad vse dobrodošla. Čeprav je še nedavno pobijal Papena na življenje in smrt, je Hitler sedaj pripravljen sprejeti njegove kombinacije. V vladnih krogih so bili zaradi tega dogodka skrajno presenečeni. Papen in Hitler sta nameravala držati vsi stvar v najstrožji tajnosti, toda Schleicher ju je prehitel in potem njemu naklonjenih listov spravil sestanek v javnost. Na ta način je prišel v Papena in Hitlerja, da odkrijeta svoje verzije. Papen se skuša nekoliko izmamtati ter pravi, da je imel itak namen obvestiti o svojem razgovoru kancelarja Schleicherja. Hitler pa je bolj odkritosrčen in v svojem glasu javno izjavlja, da bo skočil Schleicherju za hrbet pri prvi priliki, ki se mu ponudi. Taka prilika je prav sedaj in zato se Hitler prav nič ne obotavlja sprejeti Papenove ponudbe. V narodno-socialističnih krogih zatrdjuje, da je Papen objubil Hitlerju izpolnitev njegove stare želje po kancelarjem mestu, če pa ne želi, pa mu vsaj zagotovil vpliv v vladi, ki bi ji zopet načeloval Papen. V političnih krogih so prepričani, da je cela akcija napeljena proti generalu Schleicherju, ki si prav zaradi tega zadnje dni uporno prizadeva, da bi razcepil narodne socialiste in tako polajšal svoj položaj v državnem zboru. Odločitev se bo vselej pokazala, če kmalu, najkasneje ob sestanku državnega zbora. Dočim so se narodni socialisti sprva protivili predčasni sklicanju državnega zbora, se čujejo sedaj glasovi, da bodo sami zahtevali, naj se državni zbor takoj sestane. Na prvi seji državnega zbora bi bila vlada izglasovana nezaupnica. Predsednik republike bi bil na ta način prisiljen, da se odloči za razpust državnega zbora ali pa za sestavo nove vlade pod Papenom in Hitlerjem. Borba med obema taboroma se za kulisami nadaljuje.

Razgovori s Schleicherjem

Berlin, 8. jan. d. Jutri ali v torek bo bivši državni kancelar Papen poročal svojem nasledniku generalu Schleicherju o razgovoru, ki ga je imel v Kölnu s Hitlerjem. Po tem sestanku ima priti tudi do razgovora med Schleicherjem in Hitlerjem bržkone ob koncu tedna, najkasneje pa po končanem volilnem boju v Lippe-Detmoldu. Kakor vse kaže, so v narodno-socialističnem taboru naklonjeni temu sestanku, ker upajo, da bi se na ta način mogla preprečiti razpustitev državnega zbora in razpis novih volitev. Za narodne socialiste bo predvsem merodajen izid volilnega boja v Lippeju, ker hočejo šele nato zavzeti svoje definitivno stališče.

Za enotno nacionalno fronto

Očividno je, da gre za resna prizadevanja, za ustanovitev nove harzburške fronte in sicer s Schleicherjem ali pa proti njemu. Oba razprta dela sta namreč doživela ločena slaba izkušnja. Papen, ki se mudi v Düsseldorfu, se nadalje prizadeva, da bi osnoval veliko nacionalno enotno fronto. Imel je tudi daljše razgovore s predsednikom zapadnonemških katoliških odborov nemških nacionalcev.

List „Völkischer Beobachter“ je objavil včeraj kakaj je Hitler razpravljaval s Papenom o nacionalni koncentraciji. Tako pravi, da je bilo razmerje Hitlerja napram

Papenu kot državnemu kancelarju, ki je vodil politiko, kakršno je moral pobijati, povsem drugo kakor pa sedaj, ko je zasebnik in ko je aktiven samo v politiki svoje skupine. Če je bil Hitler naprošen, naj ugotovi, v koliko so Papen in njegovi prijatelji za nacionalno fronto, je bilo povsem prav, da ni odklonil razgovorov.

Göbbels proti Schleicherju

Narodno-socialistični voditelj Goebels priobčuje v glavnem g. lasilu svoje stranke „Völkischer Beobachter“ članek o Schleicherjevi vladi. Narodno-socialistična stranka, pravi Goebels, ne more podpirati te vlade in bo zato sama izbrala trenutek, ki bo najugodnejši za borbo proti sedanjim vladim. Stranka nima nobenega povišja, da bi sedaj reševala Schleicherja iz zagate, v katero je sam zašel.

Glasovi tiska

List „Tägliche Rundschau“, ki ima tesne zveze z državnim kancelarjem Schleicherjem, opisuje ozadje prizadevanj za osnove nacionalne koncentracije takole: Predvsem gre za to, da se obnovi stara harzburška fronta na novi širši podlagi. Politična pobudnika za ta prizadevanja sta poleg Papena major Pabst in Hugenbergov politični zaupnik Schmidt-Mannover. Poleg drugih so bili tudi izpostavljeni stiki z voditeljem „Stahlhelma“ Sedtejem in s „Kyffhäuserbundom“. Ne misli se na to, da bi se obnovila harzburška fronta z narodnimi socialisti, pač pa se hoče pustiti

narodno-socialistično stranko izven nje ter skleniti z njo samo premirje. Medtem se hoče pod geslom „Sive fronte“ združiti večji del starih frontnih vojakov ter narodnih mladinskih organizacij.

„Berliner Tageblatt“ poroča, da bo Papen po sestanku s Schleicherjem posetil tudi Hindenburga in ga informiral o svojem razgovoru s Hitlerjem. List trdi nadalje, da je bilo angleškim in ameriškim zastopnikom tiska sporočeno iz narodno-socialističnih krogov, da se sestanek Hitlerja in Papena ne sme podcenjevati, ker gre za osnove enotne fronte narodnih socialistov, „Stahlhelma“ ter somišljenikov Papena, ki bi nastopala proti fronti Schleicherja in Strasserja.

Kakor poudarja „Deutsche Zeitung“, se Gregor Strasser ne bo udeležil otvoritve zasedanja državnega zbora 24. t. m., s čimer bo onemogočeno, da bi se očitno pokazal razkol v narodno-socialistični frakciji.

Nov spor med hitlerjevci

Sedaj je postalo tudi znano, da je poslal Hitler na dopust tudi vodjo štaba napadalnih oddelkov Röhma ter vrhovnega voditelja napadalnih oddelkov v Berlinu in Brandenburgu grofa Helldorfa, ki sta odpotovala na odhiti v Italijo. Sicer izjavljajo, da ta dopust ni v nobeni zvezi s sporom s Hitlerjem in da se bosta oba v par dneh vrnila, vendar pa ugotavljajo, da so bile take trditve objavljene tudi ob priliki, ko je bil poslan na dopust Gregor Strasser.

Volilna borba na Irskem

Tudi De Valera za pogajanja z Anglijo — Cosgrave za izvrševanje sklenjenih pogodb

Limerick, 8. januarja. AA. Snoci bi se bil kmalu pripetil nepričakovan incident. De Valera je zgrešil pot do svojega lokala, kjer so ga pričakovali njegovi pristaši. Zašel je v občinski dom, kjer so prav tisti čas zborovali Cosgravejevi pristaši. De Valera je v zadnjem času spoznal zmoto in v naglici zapustil poslopje.

Na shodu, ki ga je imel De Valera po tem incidentu, je izjavil, da veruje v discipliniranost irskih volilcev in da zato Irca ne bo do angleških ministrov vpriporili državljanske vojne. De Valera je končal svoj govor z izjavo, da je pripravljen pogajati se z Anglijo, vendar pa pod pogojem, da se pogajanja vrše na podlagi absolutne enakosti.

London, 8. januarja. AA. Snoci je voditelj irske opozicije Cosgrave otvoril volilno borbo z velikim govorom. V začetku so skušale manjše skupine motiti govornika, izgrdnike pa so kmalu pometali iz dvorane. Cos-

grave je v svojem govoru vprašal irsko vladu, zakaj ni objavila razloga, zaradi katerega je razpustila parlament in razpisala nove volitve. De Valera stranka je republikanska, pa vendar ne more proglasiti republike, čeprav ima večino, stranka je za ločitev od Anglije, pa je vendar ne proglasi. V svojem nadaljnjem govoru je Cosgrave izjavil, da je za uvedbo carine na blago, ki ga Irski sama doma izdeluje. Take carine so v resnici zaščitne in ščitijo irsko delavstvo, pač pa je odločno proti carinam, ki omejujejo trgovinsko izmenjavo z Anglijo in z drugimi državami. Zveza z Anglijo je potrebna, da bo mogla Irski združiti ves irski otok, torej sever in jug. Tega cilja pa Irski ne bo dosegla drugače, kakor da pokaže vsemu svetu, kako so njeni voditelji modri, da zna spoštovati prevzete obveznosti in pogodbe in da hoče ostati s svojimi sosedi v najboljšem prijateljstvu.

Po nesreči parnika Atlantique

Pet mornarjev zgorelo — Zopet nov požar na francoskem parniku

Cherbourg, 8. jan. d. Pri preiskavi parnika „Atlantique“ so našli pet trupel mornarjev, ki so zgoreli pri požaru. Kljub strahšan se je posrečilo zastopniku tiska „Petit Journal“ priti na krov zgorlega parnika. Po njegovem opisu sta paluba in spojni del parnika le malo poškodovana, od njega je popolnoma uničena luksuzna ureditev parnika v srednjem delu, zlasti pa veliko jedilnice in 200 metrov dolg hodnik, prava ulica, ki se je zvala „Rue dela Peixe“ in ob kateri so stale luksuzne kabine, trgovine itd. Nasporno so bili stroji parnika le malo poškodovani.

Pariz, 8. januarja. AA. Snoci je odpotoval v Cherbourg odbor veslačev, ki jih je imenoval trgovinski minister Meyer, da doženejo vzroke katastrofe, ki je zadela parnik „Atlantique“. Odbor bo imel razen tega še nalogo, da prouči ukrepe, ki bodo izdali za vso francosko trgovinsko mornarico zaradi njene bodajo varnosti in zaščite pred podobnimi nesrečami.

Angleški protest proti Borahu

New York, 8. jan. AA. Angleški veleposlanik v Washingtonu Lindsay je obiskal ameriškega senatorja Boraha. Po poročilu newyorškega lista „Herald Tribune“ je poslanik Lindsay protestiral pri Borahu zaradi njegovega zadnjega govora, ki ga je imel o gospodarskih vprašanjih. V tem govoru je Borah omenil, da je Velika Britanija kriva padca svetovnih cen, ker je vztrajala na tem, da obdrži Indija zlato podlogo. Ta ukrep angleške vlade je po mnenju ameriškega senatorja povzročil padec srebra na tujih tržiščih. Po tem sestanku je senator Borah priznal, da se je z angleškim poslanikom razgovarjal o Indiji in o zlatem standardu, pač pa je odklonil vsake podrobnosti o tem razgovoru.

Katastrofa grškega parnika

Marseille, 8. jan. AA. Tukašnja radio postaja je nočjo prejela brezčimno brzojavko grškega parnika „Stratis“, ki je štiri milje od rtiča Finistere prosl za takojšnjo pomoč. Parnik so morali izprazniti. Posadka se je rešila na danski parnik „Virginio“. Nemški vladilec „Max Berendte“ je hotel priskočiti grškemu parniku na pomoč, ta pa se je že ob 4.50 pogreznil v globino. Posadka se je nato prekrvala na nemški parnik.

Pristavil je le to, da ni verjel, da bo angleški poslanik Lindsay pripisal njegovim besedam tolikšen pomen.

Washington, 8. jan. AA. Roosevelt bo imel jutri sestanek z ameriškim zunanjim ministrom Stimsonom o mednarodnih vprašanjih.

Krvavi izgredi v Tenerifi

Madrid, 8. jan. AA. „El Sole“ poroča, da je na otoku Tenerifi izbruhnila splošna stavka. Eksploziralo je več bomb. Stavkujoči so metali tudi granate in streljali na orožnike in vojaštvo.

Vlada je zaprla prostore delavske zveze in aretirala voditelje stavke. Oblasti se boje, da se stavki ne bi priključili peki in delavci javnih podjetij, kakor električne centrale itd. Stavka je že zdaj skoro splošna.

Rumunska vladna kriza

Povratak Titulescu v Rumunijo — Pričetek pogajanj v Sinaji za rešitev vladne krize

Bukarešta, 8. jan. d. Kakor znano, je v rumunjski vladi izbruhnila kriza zaradi notranjih upravnih vprašanj. Zunanji minister Titulescu se je izrekel kakor ostali člani vlade solidarnega z notranjim ministrom Mihalakom, ki je zahteval odstavitev policijskega prefekta v Bukarešti in poveljnika orožništva, čemur pa kralj ni ugodil. Ker je smatrala vlada to za izraz nezaupanja, se je izrekla solidarno z notranjim ministrom. V političnih krogih je ta preokret v notranje-političnem položaju izzval izredno pozornost. Titulescu je že odpotoval iz St. Moritza in bo jutri prispel v Sinajo, kamor je bil pozvan tudi pravosodni minister Popovici, ki se je mudil na Dunaju. Prav tako bosta prispela v Sinajo ministrski predsednik Maniu in notranji minister Mihalake, da se bosta udeležila razgovorov s kraljem o rešitvi vladne krize. V splošnem gre za demilitarizacijo uprave, po kateri stremi narodna kmetijska stranka, in spor med bukareškimi policijskim perfektom polkovnikom Marinescom, orožniškim poveljnikom generalom Di-

mitrescom na eni strani ter notranjim ministrom Mihalakom na drugi strani je bil povod za izbruh vladne krize, ki naj bi razčistila to vprašanje.

Glede na morebitno prenosno vlado ugotavljajo, da se ne more iz sedanega parlamenta sestaviti nobena vlada, ki bi jo ne podpirala Maniu in Mihalake. Razen tega tudi opozarjajo, da nove volitve sedaj niso zaželeni, ker ima vlada rešiti zelo važne in nune gospodarske naloge, ki jih ni mogoče odlašati. Nekateri listi so sprožili tudi vprašanje, ali bo morda prišlo do krize režima. V poučenih krogih je vesti kategorično demantirajo ter opozarjajo na izjave kralja v zadnjem času, v katerih je naglašal strogo ustavno smer svojega postopanja.

Glede na pogajanja o gospodarskih vprašanjih, ki se vrše v Zenevi, niso bili prejeti doslej nobeni sklepi. Navodila za trgovinskega ministra Lugoseana še niso bila izdelana in sicer po trditvah listov zaradi tega ne, ker hočejo počakati, kako se bo razvil notranji politični položaj.

Paul-Boncour o svoji politiki

Pritegnitev strokovnih organizacij k reševanju državnih poslov — Za odločno mirovno politiko

Pariz, 8. januarja. AA. Predsednik francoske vlade Paul Boncour se je danes mudil s svojim rojstnem mestu Saint Aignu, kjer je prisostvoval banketu bivših bojnikov. Pri tej priliki je imel govor o svoji politiki in omenil, da spada finančna obnova države k temeljnim nalogom njegove vlade. Najprej, je dejal predsednik francoske vlade, je treba urediti državni proračun in odstraniti primanjkljaj. To je treba storiti za vsako ceno in čeprav z največjimi žrtvami. Obnoviti je treba vso družbo, ki je nastala in zrastle iz svetovne vojne. Krvave žrtve svetovne vojne niso bile zaman. V to moramo verovati vsak čas. Zato je moja vlada že v svoji prvi izjavi podprala, da hoče obnoviti družbo s takojšnjo štednjo. Nato je predsednik vlade omenil sindikalizem, ki spada med najmočnejša sredstva modernega razvoja. Nameravane upravne reforme so deloma zamišljene s sodelovanjem sindikalizma in sindikalnih or-

ganizacij. Sindikalne organizacije, je dejal Paul Boncour, je treba pritegniti k vodstvu in k odgovornim poslom države. Edini činitelj v bistvenih državnih ciljih pa mora ostati država sama.

Predsednik francoske vlade je odkloval z vojaško kolajno tri bivše bojnikov. V njegovem nareje je Paul Boncour s povzdignjenim glasom izjavil:

Ostati hočem neizprosno zvest svojim vojnim spominom. Postavljam sem si za nalogo, da se vojna ne sme nikoli več povrniti.

Nato je predsednik vlade izjavil, da to v Parizu imel te dni važne posvete s finančnim ministrom. Do teden žrtve, ki jih bodo morali nositi vsi državljani zaradi blaginje Francije.

Nato se je Paul Boncour poklonil na malet selskem pokopališču pred rodbinsko grobnico, kar je doslej še vedno storil, kadar se je pomudil v svojem rojstnem kraju.

Italijansko orožje za Madžarsko

Dunaj, 8. jan. g. „Arbeiter Zeitung“ poroča o ponovnem prevozu orožja iz Italije na Madžarsko, ki se vrši preko Avstrije. V zadnjih dveh ali treh dnevih je prispelo v Hirtenberg na štajerskem 40 vagonov pušk in strojnih pušk, ki so bile deklarirane kot železovina. Kot odgovorilatelj je naveden komentator Giuseppe Cortese v Veroni, kot prejemnik pa tovarna za izdelavo nabojev v Hirtenbergu. Vagone so v Hirtenbergu izpraznili, blago pa naložili na avtomobile, ki so nato nadaljevali pot proti Madžarski. Nekaj teh avtomobilov je že preokročilo madžarsko mejo. List je nadalje izvedel, da je bil ta transport že drugi, ki je na enak način potoval preko Avstrije. V noči na 31. decembra je prišlo tiskaj 10 vagonov železnice z enako deklaracijo, v katerih je bilo tudi samo orožje. List omenja v zvezi s to afero, da je lastnik tovarne za naboj v Hirtenbergu neki Mandel, eden izmed prijateljev kneza Starhemberga in znani podpornik Heim-Wehra. List zahteva energično, naj se ta način prevažanja orožja prepreči, blago pa zapleni.

Jpor v Italiji

Rim, 8. jan. AA. V Sassanu v pokrajini Salerno je prevladal protestiralo proti krajevnim davčninam. Razjarjena množica je napadla orožnike, ki so nato streljali. Tri osebe so bile ubite, štiri pa ranjene.

Podaljšanje italijansko-rumunske pogodbe

Rim, 8. jan. d. Italijansko - rumunska prijateljska pogodba iz leta 1926 je bila včeraj po diplomatskem potu podaljšana za šest mesecev do 18. julija.

Zboljšanje položaja francoskega poljedelstva

Pariz, 8. jan. AA. Na zadnji seji francoske vlade je kmetijski minister Queuille poročal o žitnem vprašanju. V svojem poročilu je ugotovil, da je francosko žitno tržišče zdravo in da je na eni strani zaščiteno pred svetovno nadprodukcijo, na drugi strani pa znaša presežek domačega pridelka le enomesečno potrošnjo, kolikor je potrebno za primer slabe prihodnje letine.

Koliko žensk voli v Španiji

Madrid, 8. jan. AA. Število španskih volitev presega 12.500.000, med katerimi je nad 6 milijonov žensk. V samem Madridu je 65.000 več volilk kakor volilcev.

Reforma podpiranja brezposelnih v Angliji

London, 8. jan. AA. Urednik delavskega tednika poroča, da bo angleško skrbstvo za brezposelne postavljeno v najkrajšem času na popolnoma nove podlage. Izpremembe bodo radikalne. Vlada namerava svoj načrt predložiti parlamentu že prve dni novega sešedanja. Ta zakonski načrt naj bi parlament sprejel do konca marca. Upravo fonda za brezposelne bo prevzel odbor petih oseb. Fond bo depolitiziran. Pravica do brezposelnostne podpore bo znižana od 6 na 3 mesece, zato pa bodo po drugi strani prispevki večji, zlasti n. pr. za očete rodbin itd. Po preteku te dobe bodo brezposelni imeli pravice do posebnih podpor, ki pa se jim bodo podeljevale šele po pregledu njihovega gmoletnega stanja.

Boncourjev namestnik v zunanjem ministrstvu

Pariz, 8. jan. AA. „Petit Parisien“ poroča, da je predsednik vlade Boncour imenoval v zunanje ministrstvo Cota za državnega podtajnika in mu točno določil področje, da si olajša delo, ki ga ima kot predsednik vlade in zunanji minister. Boncour ostane še nadalje prvi francoski delegat za posle v Zenevi. Zastopnika Francije v kitajsko-japonskem sporu bosta Massigli in Basdevant. Verjetno je, da bo v svetu Društva narodov zastopal Francijo državni podtajnik Cot. Prav tako bo njen zastopnik na razorožitveni konferenci. Boncour bo odšel na konferenco samo od primera do primera in bo na prvi plenarni seji razorožitvene konference raztolmačil podrobnosti francoskega konstruktivnega načrta o razorožitvi. Francoski ministri Leygues, Painlevé in Daladier pa bodo prihajali v Zenevo, kadar bodo na dnevnem redu vprašanja vojske, letalstva ali mornarice.

Deportacija argentinskih politikov Buenos Aires, 8. jan. AA. Bivši predsednik argentinske republike Deauler in predsednik radikalne stranke Guemes sta bila deportirana na otok Martin Garcia.

Čiščenje v ruski komunistični stranki

Moskva, 8. jan. d. Splošno čiščenje v komunistični stranki se je pričelo v severnem Kavkazu, ker so bile tamkaj težkoče pri zbiranju žita posebno velike. „Pravda“ poroča o sedanjem izidu v četrtini vseh komunističnih celic severno - kavkaškega ozemlja, kjer niso izključeni nič manj kakor 30.8 odst. vseh dosegljivih n. s. s. šev komunistične stranke. Med njimi so izsledili številne osebe, ki so se v času državljanske vojne borile proti rdeči armadi.

Sokol IV. je podal obračun svojega dela

Ljubljana, 8. januarja. Najmlajše sokolsko društvo v Ljubljani Sokol IV. je danes dopolnilno v telovadnici na Pruih III. redni občni zbor, ki je bil izredno obiskovan. Društveni starosta br. Drago Pogačnik je otvoril zbor s prisrčnim pozdravom vsem bratom in sestram, zlasti pa starostu ljubljanske sokolske župe br. Dr. Pipenbacherju in župnemu novinarju br. Horvatu kot zastopniku bratskega Sokola II. Starosta br. Pogačnik je nato v lepem govoru orisal delo Sokola IV. v minulem letu ter izreklo slovo vsem odločilnim čimteljem, ki so podpirali stremeljenja mladega društva, tako banksi upravi, mestni občini ljubljanski, županu br. Dr. Pucju, ki je z značilno denarno podporo omogočil častno udeležbo na IX. vsesokolskem zletu v Pragi, dalje naprednemu časopisju, pokrovniku br. Cvejiču, br. Jelačniku, br. Indofu in vsem bratom in sestram, ki so pomagali k napredku in razvoju društva. Spomin trnih bratov in sester so zborovalci počastili s klici »Slava«. Naposled je br. starosta omenil, da se je ustanovil odtok za nabavo društvenega prapora pod vodstvom sestre Mase Grodovce, ki je nabral že znatno vsoto v to sveto. Poročilo br. staroste je bilo z odobravanjem sprejeto. Sledila so poročila društvenih funkcionarjev.

Tajnik br. Milan Antosiewicz je prečital najprej poslanico SSKJ, potem pa je podal izredno tajniško poročilo, iz katerega posnemamo, da je bilo delovanje društva skozi vse leto zelo uspešno in slošno. Sej je imelo društvo 12 rednih in 3 izredne. Vznajajo pridobitve za Sokola je lemo telovadnice, ki ga je dala mestna občina društvu v najem za 10 let. Telovadnice se je že splačevalo. Po vzgledu Sokola III. si bo društvo postavilo zasilen sokolski dom. Vse društvene prireditve so uspele in prinesle društveni blaginji lepe dohodke. Društvo se je udeležilo župnega zleta v Ljubljani, vsesokolskega zleta v Pragi, sodelovalo pri prireditvah bratovskih društev, s čimer je pridobilo 19. junija društveni nastop, ki je v vsakem pogledu lepo uspel. Naposled je br. tajnik pozival članstvo k vztrajnosti sokolskega dela po Tynševih idejah k pravi sokolski delavnosti.

Skrbno in obširno sestavljen blaginjski odbor poročilo br. Lojzeta Roša izkazuje kljub hud. gospodarski krizi ugodno blaginjo. Dobhodki so imeli društvo 40.427 Din, izdatki pa 38.584 Din. Glavni viri dohodkov je bila članarina, ki pa je članstvo neradno plačuje, zato apelira na članstvo, da članarino plačuje redno, čeprav tudi v obročih. Čistega denarja ima društvo danes 32.077 Din, a vrednost inventarja znaša 43 tisoč 338 Din.

V imenu nadzornega odbora je poročal br. Tit Grčar, ki je predlagal br. blaginjski v celotnemu odboru razrešeno, ki je bila soglasno odobrena in sprejeta.

Nadležno poročilo je podal načelnik br. Milan Antosiewicz. Stevilčno je znamenovito poročilo telovadnice, vendar pa ovira še boljši razmah pomanjkanje vadiateljev in vadiateljic. Telovadba se je vsrila v 6 oddelkih ter je telovadilo povprečno na 1 uro 17 članov, 16 članic in 26 deklet. Na župnem zletu je sodelovalo 118, na društvenem nastopu 138 in na zletu v Pragi 15 oseb. Članstvo je bilo preiskano tudi po zdravniški strani. Br. Dr. Ahenu je bilo zdravstveno stanje zelo zadovoljivo, manj zadovoljivo pa je bilo stanje pri deci. Pred kratkim se je ustanovil tudi društveni smučarski odtok, v katerem je 16 bratov. Odtok vodi brat Menart. Z željo, da bi se vsi našli za tekoče leto uresničili, to je otvoriti letnega telovadstva in telovadnice v zvezi z javnim nastopom ter uspešno odelovanje na p-fra-jnem zletu v Ljubljani, je končal br. načelnik svoje poročilo.

Prosvetno delo, ki ga je vodil br. Skubic, je bilo dokaj uspešno. Vršili so se nagovori pred vstani v telovadnici, izvršila se je Tyrševa proslava, proslava 1. decembra in proslava rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra. Vse proslave so lepo upele in bile dobro obiskane. Čani so se udeležili župnega prosvetnega tečaja v avgustu in dramskega tečaja ob koncu decembra na Taboru. Ustanovila se je knjižnica in to bo dosegel zasilen sokolski dom, se bo ustanovil gledališki odtok, ki bo pričel rasti.

Iz gospodarskega poročila br. Košička posnemamo, da se je društveno premoženje v minulem letu pomnožilo tako, da znaša vrednost inventarja 43.068 Din, kar je že blaginjski omenil.

Po statistiki z dne 31. decembra 1932, ki

je skrbno sestavil br. Kompare, šteje Sokol IV. 305 članov, 98 članic, 24 naraščajnikov, 22 naraščajnic, 40 dekletov in 39 deklic, četa na Laverici pa 49 članov, 9 članic, 12 naraščajnikov, 10 dekletov in 13 deklic. Vseh pripadnikov šteje torej Sokol IV. 621. Predlog društvene uprave, naj znaša članarina v letu 1933 za članstvo 50 Din, za telovadeče članstvo 40 Din ter za naraščaj in deco 10 Din letno, je bil soglasno sprejet in odobren. Proračun za leto 1933, ki izkazuje 70.500 dohodkov in 64.700 izdatkov, je bil tudi soglasno sprejet.

Nato je tajnik br. Antosiewicz prečital kandidatsko listo, ki bo predložena župni upravi v potrditev. Lista je bila soglasno sprejeta in bodo vodili v letu 1933. društvo naslednji bratje in sestre: starosta br. Drago Pogačnik, I. podstarosta br. Pečnikar A.,

Solnčna zimska nedelja

Izjačlovljene nade ljubljanskih smučarjev — Kronika v znamenju zimskega miru

Ljubljana, 8. januarja.

Po snežnomokri soboti, ki je napravila na ljubljanskih ulicah neprijetno brogzo, se je danes vreme prijetno izboljšalo. Že v soboto je začel pihati sever in ponoči je pritisnil rahel mraz, da je začelo zmrazovati. Zgodaj davi je pa po dolgem času zopet posijalo sonce in nam pripravilo izredno lepo zimsko nedeljo.

Snež, ki je padel v soboto, je s tanko plastjo pobeel Ljubljano in okolico, toda usti smučarjev, da bodo danes vzeli deske na rame, so šli po vodi. Kljub temu so si mnogi danes oprti smučali in jo ubrali na Gorenjsko, odkoder so prihajala delna ugodna vremenska poročila, zlasti iz Jezerskega. Nekateri so jo mahali na Sv. Katarino in na Smarjeto, ker so čuli vesti, da je tam padlo okrog 20 cm snega in da je na severnih pobočjih sneg suh. Kakšno smuko so imeli, ni znano.

Mnogo ljubljancev je odšlo na izlete v bližnjo okolico in na pr. ljubljeno Smarjeto goro. Tudi v mestu je bilo popoldne živahno. Ljubljana se je razgibala in cele procesije ljudi so romale na krajske izlete.

V ostalem je potekla današnja nedelja brez pomembnih dogodkov. Na policiji so imeli absoluten mir, reševalna postaja ni bila niti enkrat pozvana na pomoč in samo bolnišnica je sprejela neko deklico, ki se je ponesrečila.

Zadnja pot prof. Pirnata

Pokojnega profesorja g. Maksa Pirnata so spremili danes popoldne na njegovi zadnji poti k Sv. Križu poleg hudo prizadete rodbine in sorodnikov mnogoštevilni njegovi prijatelji, znanci, stanovski tovariši, bivši učenci, kakor tudi zastopniki raznih oblastev in korporacij. Med njimi smo opazili senatorja g. dr. Rožca, podžupana g. prof. Jarca, občinskega svetnika g. Likozarja, bivšega prosvetnega čefa g. dr. Lončarja, višjega sokolskega nadzornika g. Westra, podstarosta SSKJ g. Gang'ga, dekana g. Zabrežca iz St. Vite, tajnika ljubljanske univerze g. dr. Smalca, višjega sodnega svetnika g. Lajovicca, tajnika TPD g. Pogačnika, ravnatelja ljubljanskih sred. šol, mnogoštevilne profesorje in učitelje, novinarje in predstavnike naše lepe umetnosti, kakor tudi drugo odlično občinstvo. Velika udeležba spremljevalcev pokojnega profesorja Maksa Pirnata na njegovi zadnji poti je pričala, koliko priljubljenost je pokojnik užival v vseh krogih naše javnega življenja.

Pogreb se je vršil izpred mrtvašnice splošne bolnice, kjer je pokojnik v svoji bolezni preživel zadnje trenutke življenja, ter se je razvil po Zaloški cesti. Večina je spremlila pokojnega profesorja Maksa Pirnata do groba, kjer so padle na njegovo krsto prve grude zemlje ob nastopajočem mraku. Ohranimo zaslužnemu pokojniku časten spomin!

Zbor delovodij in industrijskih uradnikov

Snoči se je vršil v prostorih hotelu Stružel redni občni zbor Društva delovodij in industrijskih uradnikov v Ljubljani. Zborovanja se je udeležilo lepo število pover-

2. podstarosta br. Joško Jelačin, načelnik in tajnik br. Milan Antosiewicz, načelnica estrade Tilka Lukeževa, prosvetar br. Jakob Skubic, blaginjski br. Lojze Roš, matrikar br. Lojze Kompare, gospodar br. Lojze Havlik, člani uprave: pokrovnik Jovan Cvejič, Vrbin Ivan, Indof Franc, Vertl Franc, Grom Ante, Hlebs Jakob, Roševa Zdenka, Menart Ivan, Likozar Konrad, Grčar Tit, Blaž Milan in Pust Janez; namestnika Grzič Zorko in Marenče Stanko; nadzorni odbor: Novak Jakob, Gromova Maša in Vidmar Jakob; namestnika Marenče Stanko in Jeršin Karel; častno razsodišče: predsednik br. Grčar Tit, Skubic Jakob, Grzič Zorko, Novak Jakob, Grom Ante in Kosič Ivan; gradbeni odtok: predsednik br. inž. Skubic Aleksander; prireditveni odtok: predsednik br. Hlebs Jakob.

Naposled sta pozdravila v imenu župne uprave zborovalce br. dr. Pipenbacher in v imenu Sokola Ljubljana II. br. Horvat, želeča mlademu društvu vsestranskega razvoja za vzvišene Tyrševe ideje, nato pa je starosta brat Pogačnik ob 11. zaključil lepo uspeši zbor.

jen kov, ki so zastopali nameščenstvo skoro vseh večjih industrijskih in obrtnih podjetij Ljubljane in najbližje okolice. Društvo je vključeno v lastni Zvezi organizacij delovodij in ostalih industrijskih uradnikov, ki združuje tudi njihove tovariše na Jesenicah, v Kamniku in na Vrhniki.

Zbor je otvoril predsednik g. Josip Pečan, ki je najprej pozdravil predsednika zveze g. Ladislava Čargonja, predsednika Zveze društev privatnih nameščencev g. Jožka Zemljčiča in tajnika iste zveze g. dr. Janka Kostiha. Iz poročil društvenih funkcionarjev, blaginjske g. Ivana Dežmana in tajnika g. Alojzija Francka, je posnemamo ogromno delo, ki ga društvo vrši z velikim uspehom v dobro svojega članstva. Društvo ne vrši samo običajnega strokovno zaščitnega ali organizacijsko-propagandnega dela, temveč vodi in oskrbuje tudi lastno samopomoč. Društvo posreduje lasten podporni in pokojninski pravilnik, po katerem podeljuje po vzoru grafičnih organizacij svojim članom invalidske podpore, njihovim svojcem pa vdovske in otroške podpore, nadalje pogrebne in izredne naklonila. Zveza delovodij je zbrala danes v tem fondu okrog 300.000 Dn samo s prispevki članstva. Prav sedanjih hudi časi, ko brezposelnost pritisne zlasti v vrste industrijskega nameščentva, lepo osvetluje potrebo in upravičenost obstoja tega samoohranilnega instituta.

Pri volitvah je bil soglasno izvoljen naslednji odbor: predsednik Pečan Josip, podpredsednik Teran Franc, tajnik Franci Alojzij, namestnik Toni Anton, blaginjski Dežman Ivan, namestnik Ravnik Nikolaj, odborniki: Čargonja Ladislav, Gril Franc in Krusič Karel, pregledniki: Bogataj Anton, Kokotec Matija in Sušnik Leopold.

Pri služenosti se je oglašil z besedi g. Jožko Zemljčič, ki je pozdravil zborovalce v imenu Zveze društev privatnih nameščencev, ki predstavlja danes največjo nameščensko organizacijo v dravski banovini. Dotaknil se je tudi bolniškega in nezgodnega zavarovanja ter pojasnil stanje okrog njih uradov za zavarovanje delavcev, bolniške blaginje Trgovskega podpornega in bolniškega društva v Ljubljani in zagrebškega Merkurja.

Naposled je imel dr. Kosti daljša predavanja o današnjem stanju pokojninskega zavarovanja privatnih nameščencev ter o najvažnejših dolobah obrtnega zakona. Pokazalo se je, kako potrebna so taka poštena predavanja za nameščence. Po štiriurnem trajanju je g. Pečan zaključil uspeši 34. občni zbor.

Tri uspele plesne prireditve

Včerajšnja sobota je bila nekak uvod v predpustno sezono. V mestu je bilo več plesnih prireditev, ki so bile razmerno zadovoljivo obiskane. Ljudje si pač že malo razvedrila, da pozabijo vsakdanje tegobe.

V Kazini so v glavni dvorani ljubljanski obrtniki priredili IX. obrtniški ples, ki je privabil mnogo občinstva, zlasti obrtnikov in trgovcev, njih prijatelje in znance. Prireditev so počastili s svojim obiskom tudi podban g. Dr. Pirkmajer, župan g. dr. Puc, bivši minister gosp. Mohorčič, poslanec g. Pustoslavšek, dr. Ples kot zastop-

So ljudje me srečevali, za buffet izpraševali. Jaz sem po najboljši vesti k Slamiču jih dal povesti.

nik Zbornice za TOI, načelnik oddelka za trgovino in industrijo pri banki upravi g. dr. Marj in razni drugi odlični gostje. Ob zvokih jazza Sokola I., ki je neprestano sviral, se je razvila prijetna zabava. Prav posrečena je bila ideja s kolibo v kotu, kjer sta »lozirala« dva puščavnika, ki sta za majhno odškodnino točila dober brinjevec za okrepčilo želodca. Oba sta imela precej obiskovalcev.

Istočasno kakor obrtniki so priredili v Unioni poljski nameščenci svojo, tudi že nekoliko tradicionalno zabavo s plesom, ki je privabila v prostorno dvorano mnogo občinstva. Tudi to prireditev sta ob-

iskala podban g. dr. Pirkmajer in župan g. dr. Puc. Dalje smo opazili komandanta orožništva za Slovenjo polkovnika gosp. Tartaglio, načelnika banske uprave g. dr. Stareta, svetnika g. dr. Guštinca, g. dr. Vončina in mnogo drugih odličnih gostov. Prireditelj je bila prav animirana. Poživil jo je posebno oblen srečelov, za katerega je vladalo veliko zanimanje, saj je bilo nad 500 prav lepih daril in dobtkov.

Tretja zabava je bila pri M. kliču, kjer so priredili ples bivši ruski oficirji. Tudi tu je bilo prav živahno, tako da so vse tri zabave potekle v lepem razpoloženju.

Huda nesreča otroka

Danes so prepeljali v bolnico 3-letno Dragico Oplotnikovo, hčerko delavca in kamnoseka, stanujočega v Novih Jaršah, občina Jezica. Deklica je opoldne zvrnila lonce vrele juhe nase in se opekla po vsem telesu. Otrokovsko stanje je zelo resno in ni verjetno, da bo okreval.

Mariborska nedelja

Solnce ves dan — Uspeh dveh gledaliških predstav — Kronika mirna

Maribor, 8. januarja.

Po dolgih desetih tednih neprestane megle in mokrote je bil Maribor zopet prvič ves dan obsevan od toplega sonca. Po večerjanjem južnem vremenu, ki je prineslo tudi nekoliko mokrega snega, ki se je pa pod vplivom toplote kmalu raztopil, se je nebo ponovno zjasnilo, pritisnil je mraz in zjutraj so bila vsa tla zmrazjena.

Lepota dneva se je poznala takoj na promenadi, ki je bila zelo živahna. Popoldne pa so bile vse ceste, držeče v bližnjo okolico na razna izletišča, polne občinstva.

Gledališče je bilo tako snoči pri četrti repizici operete »Pri belem konjičku«, kakor pri današnji popoldanski premijeri mladinske predstave »Maks in Moric« dobesedno razprodano. Mnogi otroci so morali žalostnega srca oditi izpred gledališke blaginje, ker niso dobili več prostora.

Policija je v teku zadnjih 24 ur zabeležila same malenkostne dogodke. Zaradi pretepa in lahke telesne poškodbe sta bila ovadena Ivan K. in Ivan H., zaradi sleparstva Vinko P., zaradi kaljenja nočnega miru, puščanja konja brez nadzorstva in prenege vožnje tri osebe in zaradi suma tatvine ena oseba. Zaradi tatvine prostitutke so romale v zapor tri prostitutke.

Reševalna postaja je bila malo zaposlena in je samo prepeljala v porodnišnico neko žensko, medtem ko je njena ambulanta nudila prvo pomoč štirim ponesrečencem.

Brezposelnost in siromaki v Zagrebu

Zagreb, 8. jan.

V veliki posvetovalnici zagrebške mestne občine se je vršilo posvetovanje o be-rachenju in je ob tej priliki podal mestni socialni odtok poročilo o svojem delu, iz katerega je razvidno, da ima mestna občina danes med drugim 9 mestnih otroških zavetišč, v katera prihaja dnevno preko 1600 otrok najsiromakejših roditeljev. Otroci dobivajo v zavetiščih tudi hrano. Letos sta bili otvorenji dve novi zavetišči, a eno je bilo razširjeno.

V preteklem letu je zagrebška občina podpirala preko 6400 družin, ki so štele 18.000 svojcev. Dajala je siromakom in nezaposlenim živila, obelo, obutev, brezplačna zdravila in v izjemnih primerih tudi denarno podporo za stanovanja. Zdal da je v svojih kuhinjah dnevno preko 1500 kosil, a se pripravljala, da bo kapaciteto mestnih ljudskih kuhinj povišala po potrebi na 5000 kosil dnevno.

Silna burja v Hrvatskem Primorju

Crikvenica, 8. jan.

Po izredno lepem vremenu, ki je vladalo preko božičnih praznikov in novega leta, je nastala zadnje dni v Hrvatskem Primorju silna burja, ki je povzročila precej škodo. Ponekod je vihar potrgal telefonske in brzojavne žice. Parniki sicer redno vozijo, toda z velimi zakasnitvami.

Na Velebitu je ponovno zapadel velik

sneg, zaradi katerega so se volkovi začeli bližati naseljem. V neki vasi pri Jablanu so volkovi raztrgali osem ovč in jih šest odnesli seboj. Kmetje so napravili na zverji pogon, a niso imeli uspeha. Včeraj proti večeru je burja nekoliko popustila, zato pa je nastopilo hladnejše vreme in se pričakuje ponoven sneg.

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri zvečer

Ponedeljek, 9. jan.: Gospa Inger Red D. Torek, 10. jan.: zaprto. Sreda, 11. jan.: Milijon težav. Premijera. Red A.

Ljubljanska drama. Drevi ob 20. poslednjič v letošnji sezoni Ibsenova drama »Gospa Inger« v režiji Marije Vere. Za D. K. kakor nam je Turgenjev pokazal v svojem romanu »Očetje in sinovi« v resni občliki medsebojno borbo star in mlade generacije, tako nam sila dramatik Valentin Katajev v svoji vseživljajski »Milijon težav«, ki pa prehaja ponekod že v grotesko, prav isto borbo, samo na humorističen način. Njegov glavni junek Ekipačev je v svojem delu povsem okostenel in se na noben način ne more znajti v novih razmerah. Ne more razumeti lastnih otrok, otroki pa njegove ne. Zato nastajajo številni komični zapletji, katerim se bo občinstvo nasmejal do solz. Premijera bo v sredo, 11. t. m., za red A.

OPERA

Začetek ob 20. uri zvečer

Ponedeljek: zaprto. Torek, 10. jan.: Nižava. Red C. Sreda, 11. jan.: Madame Butterfly. Red Sreda.

A. S. Conan Doyle:

Stroj za razkroj

Čuden, zares čuden je bil stroj, h kateremu so klicali profesorja Challengerja, da bi se o njem znanstveno izrazil. Vzemirihov na svoji obliki in se bolj po svojem namenu. Njegov izumitelj, Teodor Nemor, je iskal prodati svojo nevarno skrivnost izdelavanja narodu, ki bi največje ponudil. Tedaj pa se je nekaj zgodilo, kar...

Profesor Challenger je bil od vruga slabe volje. Obstal sem pred vrati njegove pisarne na rogožini. Roko sem držal na ključki ter poslušal dolgi samogovor, ki je odmeval po vsem stanovanju. No, da, saj pravim, v drugič me že po nepotrebnem kličejo. To dopoldne že drugič. Mar naj znanstvenik dopusti, da ga bo pri njegovem tehtnem delu motil kak tepec tam na koncu žice? Ne, tega nikoli ne dovolim. Takoj mi poidite po ravnatelj. Ah ravnatelj ste vi? No, zakaj pa ne ravnateljujete? Tole je gotovo: od vsega ravnateljstva nimam nobenega mira sredi opravkov, ki jim vi ne morete umeti važnosti. Privedite mi nadzornika Zdoma. To bi si bil moral misliti. Pred sodišče vas spravim, če se reč ponovi. Pravdo sem dobil zoper petelince, ki so me mrcvarili s svojim kikirikom. Zakaj bi bilo vaše neprestano zvončkanje manj obsojeno vredno od kukurikanja? Stvar je jasna, gospod, nisem ne pravdržen zahtevam. Prav, že poskrbim. Pozdravljeni.

In nato sem se drznil vstopiti Bogme, slabo sem si bil izbral uro. Profesor se je akrenil od teletoga: gledal me je ko raz-

jarjen lev. Neizmerna brada mu je kar stržala, široke prsi so se mu napelele od ogorčenja. Zviškoma me je meril s sivimi očmi, medtem ko so proti meni pluskali vrtinci njegove jeze.

»Mrhe vražje!« je rjval, »plačani postopajo! Šlišal sem jih, kako so se smejali moji pritožbi! Vse se je zreklo, da mi bo nagajalo! Samo še vas je bilo treba, mladi Malone, da nasadite kromu temu nesrečnemu dopoldnev! Stojte tu na svoj račun, ali pa vas pošilja vaš cunjaisti dnevnik, da bi me izpraševali? Posebne pravice vam priznavam kot prijatelju, ne pa kot novinarju.«

Po žepu sem iskal pismo, ki mi ga je bil dal zanj Mac Ardie, glavni tajnik pri Ga-zetti.

»Vam smem čitati to pismo, gospod? Mac Ardie, moj službeni načelnik, piše...«

»Spominjam se ga, še ni presiten krst svoje vrste.«

»On vsaj vas močno občuduje. Ponovno se je obrnil na vas, kadar se je v kakšni poizvedbi hotel opreti ob najvišjega veljaka. Tako tudi danes.«

»Kaj pa želi?«

Sričilo tega laskanja se je Challenger našolnil kakor velika ptica.

»Ardie-ovo pismo vam preberem: »Blagovolite posetiti našega odličnega prijatelja, profesorja Challengerja, in ga prositi pomoči za tole zadevo. Neki možak lotvaške narodnosti, stannioč v Dominikanski ulici v Hampsteadu, se izdala za iz-

najdnika izredne mašine, ki more razkrojiti kakršenkoli predmet, postavljen v njeno območje. Razpuščena snov se baje vrne v svoje molekularno oziroma atomsko stanje; ob nasprotnem okretu pa se ka-li vzpostavi. Kakor se zdi nemavodna ta trditve, imamo vendar krepke razloge za to, da mi neosnovana in da je naš možak utegnil izumiti nekaj inenitnega. Poudarjati ni treba, kakšen prevrat bi to povzročilo in kakšno bojno orožje bi nam morda dalo v roke. S silo, ki bi razkrojila ladjo oklopni-co ali bi — čemudi le za trenutek — izpremenila bataljon v atomski prah, bi človek postal gospodar sveta. Dvojni razlog, družabni in politični, nam torej veleva, nemudoma iti tej stvari do dna. Iznajdnik, ki se mu mudi prodati izum, bo skušal raztrobiti stvar: torej ne bo težko do njega. Priložena posmetica vam odpre njegova vrata. Kar želim, je to: pojdite k njemu s profesorjem Challengerom, ogledite si od blizu njegov izumek in napišite obrazložen članek o tem, koliko se smemo zanesti nanj. Za drevi pričakujem novic od vas.

R. Mc. Ardie.

Taka so navodila, po katerih se ravnam, profesor.

In znanil sem pismo ter dostavil: »Odkrito rečeno, upam, da boste blagovolili iti z menoj. Moje zmožnosti so omejene in kako naj si sam ustvarim mnenje v silni zadevi?«

»Res je, Malone, res.« je predel veliki mož. »Čeprav niste brez naravnih darov, priznam, da vas ta zadevščina presega. In ker so mi že tako prednoidan napot poka-rati nečuvni ljudje pri telefonu mi je malo do tega, če se dodobra razbije. Ukvarjam

se s tem, da bi odgovoril temu italijanske-mu pavlihi, Mazottiju, ki se moram smejati in se rogati njegovim mislim o razvoju ti-jank pri belih mravljah. Ampak to veselje, da mu jih zasolim, si lahko odložim za no-čoi.«

Tako sva se neko jutro v oktobru s profesorjem z največjo brzino vozila z globoko podzemsko železnico proti severu od Londona, kjer me je čakala ena najnava-vadnejših prigod močnega življenja.

Prej ko sem zapustil Enmore Gardens, sem telefonu čast izkazal, zagotovivši se z njegovo pomočjo, da je najin možak doma. Obenem sem mu javil najin prihod. Imel je prikladno stanovanje v Hampstea-du. V prednji sobi sva morala čakati pol ure, da je odšla skupina posetnikov, s katerimi je bil v živem pomenku in ki sva i-h — ko so se poslavljali od njega v dvo-rani — spoznala za Ruse. Skozi priprta vrata sva jih mogla mimogrede opaziti: imel sem občutek, da so ti razumni, zado-voljni ljudje. Njih površniki z ovratnikom od astrahana in svetli cilindri so kazali tisto vnanjo meščansko blaginjo, ki jo uspeh naglo podeli srečnemu stremiljcu Toliko, da so prestopili prag sprejemne dvorane, je že Teodor Nemor stopil v izbo, kjer sva bila midva. Zoženo sem ga mogel opazovati, medtem ko je stal na soncu ter si z nasmeškom na ustnih mencial dolgo, nežne roke, nrončuloč naju s prekanjenim, žoltnim pogledom.

Bil je kratek, zastaven mačkeno pohabljena telesa, a vendar nisi mogel povedati, v čem tiči ta pohaba: vzhval je do-jem grba brez grbe. Njegovo široko meh-

ko obličje je spominjalo na barvo, obliko in vlažno površje slabo pečenege peciva, in mozoljčki, tvori, s katerim je bil pose-jan, so se izzivalno odražali od bde pol-ti. Oči je imel ko maček, mačje tudi dolge brke, ki so mu strčale nad ohlapnimi, vlaž-nimi, slinastimi usti. Skratka, na tem obra-zu je bilo vse odurno in odvračajo tja do višine rjavkastih obrvi. Toda lobanjski ob-lik je bil tako visok, tako obsežen, da sem videl malo takih. Sam Challengerov kloob bi se bil prilgel tej veličastni glavi. Ako je spodaj izdajala pri Teodoru Nemoru dušo nizkotenega in klečepaznega zarotnika, je pa zgoraj razodevala misleca in modri-jana, ki bi se bil smel postaviti med prve v naši dobi.

»No, gospoda, je prišel z Zametnim gla-som, v katerem je komaj čutno zvenel tui poudarek, »kolikor sem mogel razbrati po vašem telefonskem poročilu, sta prišla, da pri meni povizesta kaj o Nemorovem raz-kroju?«

»Tako je.«

»Smem vprašati, ali predstavljata britan-sko vladjo?«

»Nikakor ne,« sem odvrnil. »Jaz sem urednik Gazette, tu pa je profesor Challen-ger.«

»Veliko ime, evropsko ime.«

Rumenkasti čekani so se Lotvišu zasveti-li v jako spoštljivem nasmehu.

»V dolžnost si štejem, obvestiti vas, da je vlada te države pravkar zamudila ugodno priliko. Kaj na še novrhu izgubi, bo morda zvedela kedaj; nemara nič manj ko svoje svetovno gospodarsko. Svoji zumek sem vam opustiti prvi vladi, ki bi mi plačala zahtevano vsoto: ako vam je žal, da je

DOGODKI PO ŠIRNEM SVETU

Rudniška nesreča v Illinoisu

V rudniku Moveagua v ameriški državi Illinois se je nedavno primerila strahovita nesreča. 54 rudarjev je obležalo mrtvih v zasutih rovih. Na sliki vidimo prizor, ko nesejo žrtev katastrofe iz jame

Kitajski vstaši v mrazu 30 stopinj pod ničlo

korakajo v mandžursko ozemlje

Kmetje so se spuntali

Listi so že poročali o nameravanem pohodu štajerskih kmetov na Gradec. Šele ko so izpustili štiri aretirane kolovodje, so se množice razšle

Porazna sodba o ameriških zločinstvih

Kriminalist Frank J. Loesch, član komisije, ki jo je imenoval predsednik Hoover zaradi izvedbe zakonitega postopka proti banditstvu, je preštudiral snov o ameriških zločinstvih in podal svojo sodbo o vzrokih kriminala v sledečem pojasnilu: 1. Priseljenci iz vzhodne in jugovzhodne Evrope se večnoma nočejo prilagoditi ameriškemu vzdušju; 2. Vsako ameriško večje mesto ima »slumse«, ki pospešujejo naraščanje zločinstev; 3. Alkoholična prepoved navaža ljudi naravnost h kriminalnim činom; 4. Ameriška policija je podkupljiva, nesposobna in strankarsko opredeljena; 5. Avtomobili pospešujejo kriminalne slučaje; 6. Visoka financa je večnoma nepoštena; 7. Državno pravdnstvo je na vsej črti odpovedalo; 8. Črnci ne spoštujejo ameriških zakonov in 9. Amerika propada navedeno v pogledu verstva in avtoritete.

Novi predsednik republike Čile

Arturo Alessandri

Akademski legija na Dunaju

Zaradi ponavljajočih se nemirov na dunajski univerzi je zdaj prišlo do nenavadne rešitve tega problema. Dijaštvo, ki poseba predavanja na zavodu, je na pobudo rektorja in dekanov obrazovalo lastno stražo, ki nosi ime akademske legije. Člani legije patrolirajo pred univerzo in ne pušče v poslopje nikogar, ki nima imenitne knjižnice. Na univerzo pa tudi ne sme nihče, ki nosi uniformo ali kakšen koli znak pripadnosti k političnim strankam. Predavanja se bodo obnovila 10. t. m.

Smrt v plamenih

Bivša francoska igralka Hannie Desgranges je umrla te dni v Parizu v starosti 72 let. Približno pol leta je bila mrtvoudna. Te dni je v njenem stanovanju nastal ogenj in stara dama ni imela dovolj moči, da bi se mu mogla umakniti. Ker je ležala v postelji in ji ni prišel nihče na pomoč, je zgorela na ležišču. Njeno smrt so opazili šele potem, ko je začel ogenj oglašati poslopje njenega stanovanja.

Briandov hrast v Parizu

V vrtu pariškega Trocadera so vsadili v spomin državnika Aristida Brianda mlad hrast. Briandu bodo pozneje postavili tudi spomenik. Mestni svet je navzlic desničarski opoziciji določil v to svrhu 50.000 frankov.

Mi hočemo izprazniti zimsko zalogo

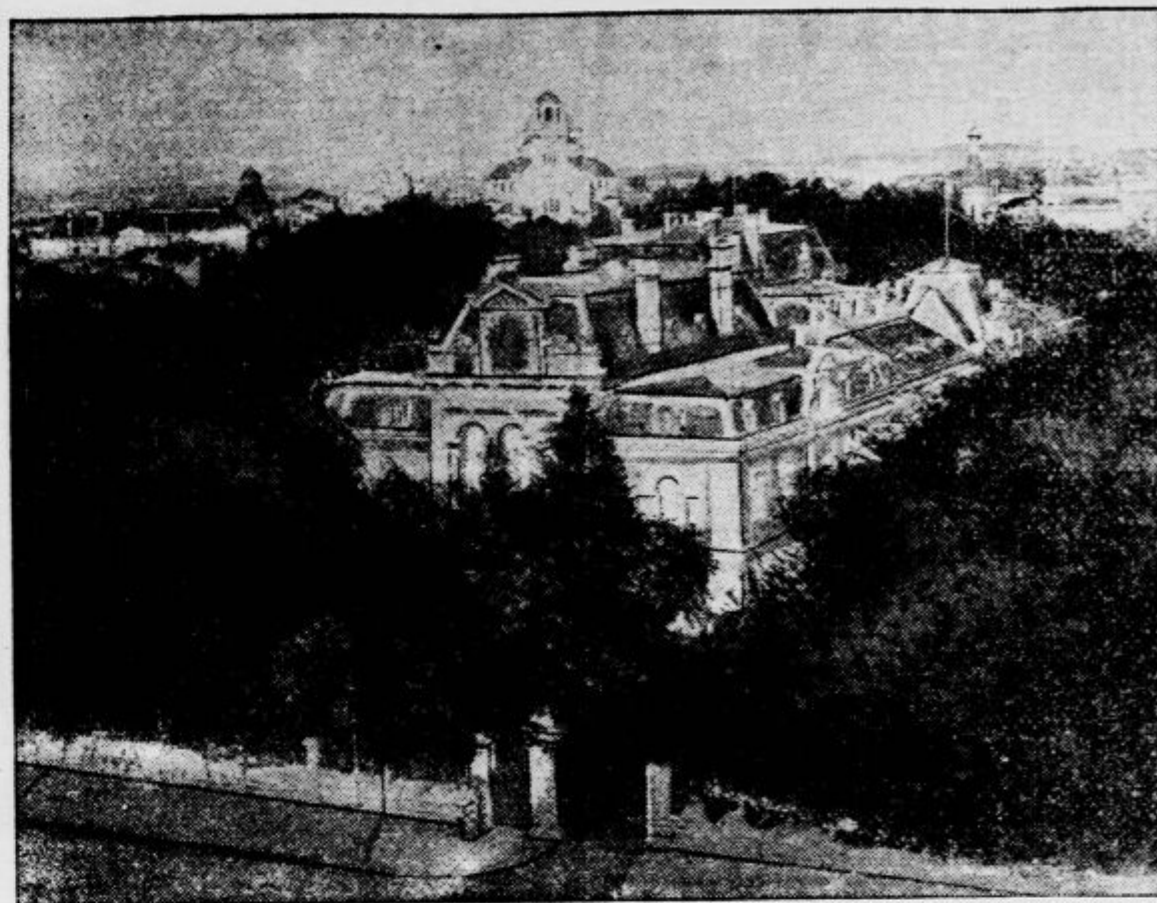
zato smo nastavili nedosegljivo nizke cene. Podvizajte se, nakup je ugoden.

Trgovska hiša

ANTON KRISPER

Mestni trg 26 Stritarjeva ul. 1-3 LJUBLJANA

Kraljev дворец v Sofiji

pred katerim so se zadnje dni vršili krvavi spopadi makedonstvujočih

Božič v pragozdu

Doživljaji angleške lady v tropih

Lady Diana Stricklandova, znana potovalka, pripoveduje:

Zbudila sem se v svojem šotoru v bližini Lusamba v osrednji Afriki in ugotovila, da je že božič. Sonce je bilo že vstalo, ponočne šume džungle, ki so bili mojim nevarnim ušesom še tuji in grozotni, je spodbudil bolj znani truš mojih »boyev«, ki so pripravljali zajtrk. Bil je šele začetek tihega, vročega dne, ki ga je bilo treba kako zdržati. Kako sem koprnela, ko sem ležala še na svojem ležišču, po božičnih pesmih, po ljubljenskih zvokih polnih čest!

Mislila sem na božični puding, na rjavo pečeno, hrustajočo nadevano gos, kako sem si je poželela, ker sem cele mesece jedla samo jaginetino in konzervno meso!

Ropot in pridusen smeh v bližini me je spravil z ležišča. Zagledala sem pred šotorom skupino domačinov, ki so me hoteli pozdraviti. Vsak boy je imel šopek cvetlic, nekateri samo eno cvetlico, ki so jo hoteli podariti »memsahibi« (gospe). Neki mladič mi je v voščilo podaril ekstatično celo željnati storž... Potem so mi darovali kolorirani tisk, ki je predstavljal nekoliko cvetk. Bržkone je bil prospekt kakšne trdnice s semeni, ki si ga je kakor zaklad shranil kakšen umetniški čuteči domačin. Sprejela sem ta dar svojih vodnikov s potrebnjo skromnostjo in poplačala samo ob sebi umevno njih pozornost z nekoliko nikelnastih kovancev. Ta dar so sprejeli z

radostnimi vzkliki. Najbolje mi je prišel seveda Salomon, moj kuhar. Vse dni je koprnal v skladu s svojim imenom po svoji ženi ali vsaj po eni svojih žen, vsak dan je prosil za denar, da bi postal ponjo. Kaj bi božič belokožev brez Salomona? Zelo človek je moral biti seveda dovolj odločen, da ni ugodil njegovi sanji o zakonski sreči in vendar vzdrževal soglasje v taborišču.

Ko se je pričelo mračiti, so se začele priprave za božično večerjo na prostem. Preiskala sem naše zaloge in sem našla škato s pokalnimi bomboni. Ker nisem vedela, ali so še dobri, sem pozvala enega izmed mladičev, naj potegne. Vse je šlo v redu, zveneli pok ga je tako prestrašili, da je skočil v grmovje. Toda radovednost ga je kmalu prignala nazaj, da si ogleda pobliže to mojstrovino belokožnega čarovništva. Ko sem jim dala dovoljenje, so pričeli boyi z užitek trgati bombone, njih pisane papirne ovitke pa so si kakor čepice nataknili na glave.

V siju velikega, rumenega meseca smo pričeli večerjati. Skrivnostno ozračje džungle je bilo okoli nas. Naša miza je bila videti kar slavnostna. Petnajst sveč je gorelo na njej z mirnim, negibnim plamenom. Bilo nam je dobro ob konserviranih dobrotah do pozne noči. Toda manjkalo je božičnega drevesca. Na to sem pomislila in zavzdihnila, ko sem se obrnila spet do svojih tovarišev.

Oboroževanje v dobi razorožitve

Ameriška križarka »Portland«, ki so jo spustili v morje v Charlestownu

danes prešel v tuje roke, delajte očitke samo sebi.

»Potem takem ste svojo skrivnost prodali?«

»Po ceni, ki sem jo želel.«

»Pa menite, da jo kupec obdrži sam zase?«

»Brez vsake dvombe.«

»A razen vas jo še kdo pozna?«

»Ne.«

Teodor Nemor se je s prstom potolkel po širokem čelu.

»Ne, Tule notri je, dobro zaklenjena, bolje shranjena ko ne vem v kakšni jekleni omari. Pod katerim si bodi Valeskim ključem. Posamezne osebe utegnejo vsekakor vedeti o njej to ali ono mrvico, druge pa zopet katero drugo. Nihče pa je ne pozna v celoti, razen mene.«

»Niti ti gospodje, ki ste jim jo prodali?«

»Niti oni. Nisem tako priskrben, da bi jim jo izročil, preden nisem prejel kupnine za njo. Razen tega kupujejo mene, ta omara pa...«

Teodor Nemor se je iznova potrkal po čelu.

»Oprostite, gospod,« je nekam nejevoljno izustil Challenger, ki je dotlej molče poslušal, a čigar izraziti obraz je dosti zgovorno razodeval, kaj misli o Teodoru Nemoru. »Preden začnem razpravljati, bi se midva rada preverila, da je stvar tega vredna. Ne pozabimo zgodbe s tistim Italijanom, ki se je ondan bahal, da bo na daljavo razstreljeval mine, a se je naposled pokazalo, da je slepar. Sai razumete, gospod, da moram čuvati svoj znanstveni sloves, sloves, ki ste ga blagovolili označiti za evropskega in ki ga iz raznih razlogov

smem šteti tudi za nič manj ameriškega. Previdnost spada med prilastke znanosti. Ako naj resno jemljemo vaše trditve, jih morate najprej podpreti z dokazi.«

Nemor se profesorja sovražno ošinil, toda licemerski nasmeh se mu je še bolj razlezel.

»Po pravici slušate, profesor; vedno sem slišal, da ga ni na svetu človeka, ki bi mu selparstvo moglo manj do živega. Voljan sem vam dati o svoji iznajdbi dokaz, ki vas mora prepričati. A poprej je treba, da vam v splošnih potezah obrazložim njen izvor. Poskusne priprave, postavljene v laboratorij, so seveda samo pomajnski model, čeprav se ta v melah svoje samostojnosti silajno izkazuje. Z njim bi vas na primer brez vsake težave razkrojil in vas zopet vzpostavil. A če mi neka država kani nakazati milijone, ne gre za tako skromen namen. Taki model ni nič drugega ko znanstvena igračka. Če se uporabi v velikem merilu, bo ista sila napravila neznanske učinke.«

»Ali ga smeja pogledati, ta vaš model?«

»Ne samo videti ga smete, profesor Challenger, ampak z njim lahko storim najodločnejši poskus, ako se mu upate podvreči.«

»Ako!« je zatulil profesor. »Ako!... Ali veste, gospod, da je tak »ako« nad vse žaljiv?«

»No, no, saj vam ne mislim odrekati srčnosti. Samo priliko vam hočem dati za odločilno dokazovanje. Vendar najprej mi dovolite izpregovoriti besedico o zakonih, ki vladajo snovi. Če neke kristale, zlasti sol ali sladkor, denimo v vodo, se v njej raztope, izginijo; nikdar ne bi v njej

spoznali njih prisotnosti. Toda zmanjšajte količino vode, bodisi s hlapenjem ali kakorkoli drugače, pa bo vaš sladkor zopet viden, sam sebi podoben. Ali morete pojmiti sličen postopek, ki razprši vas, organsko bitje, v osrčje vesolnosti, potlej pa vas ob natančni preokrenitvi pogojev zopet obnovi?«

»Kriva nalika, napačna analogija!« je ugovarjal Challenger. »Denimo, da bi neznanstvena razkrojna sila res mogla razkropiti naše molekule, kako pa naj bi jih za namerček na novo zbrala v istem redu?«

»Ugovor se razume sam ob sebi. Kar pa morem nanj odgovoriti, je to, da sem lekule zopet zbera, in sicer v prvotnem redu, do zadnjega atoma svoje sestave. To je kot ogradije, v okviru katerega slednja opeka stopi spet na svoje pravo mesto. Smehljajte se, kolikor vas je volja, profesor. Vaša nejevolnost se kaj hitro umakne drugim čustvom.«

Challenger je skomignil z rameni.

»Samo dokaz bi rad videl.«

»Torej potrudite se za meno!«

Stanovanje je zadal držalo na vrtec, v ozadju tega pa je stala velika kolnica. Iz najidni naju je vodil nizdol in preko vrta. Vrata v kolnico so bila zaklenjena. Odklenil jih je vstopil smot.

Pred nami se je razprostirala široka pobeljena sobana. Neštete bakrene žice so se križkrale po stropu. Na podstavku je stal velikanski elektromagnet. Nasproti njemu je bila steklena prizma, na desni te prizme pa cinkasta ploščad s sedežem, nad katerim je visel klobok iz porjavele kotlovine iz klobuka, kakor iz sedeža so izhajale težke kovinske žice. Na eni strani

pa je bil vzvod, vrteč se okoli stopnjovitih zarez; njegov bakreni ročaj je bil za zdaj ustavljen na ničli.

»Nemorovo razkrojilo«, je čudni krst namignil na stroj. »Tale vzorec bo zaslovel po tem, kako bo predruščil ravnotežje med narodi. Kdor ga bo imel, bo vladal svet. Vi ste bili, to lahko rečem, profesor Challenger, malce nevljudni in brezobzirni nasproti meni: si boste upali sedeti na ta sedež in hoteli pomagati razkazovanju tega, koliko zmora nova energija?«

Challenger je bil hraber ko lev in namaniš videz izzivanja ga je spravil iz sebe. Poskočil je proti stroju. Toda jaz sem ga prijel za roko in ga potegnil nazaj.

»Stojte, mi velim. «Vaše življenje je predragoceno. Na prevesico ga tako postavljati, bi bilo nesmiselno. Kdo vam jamči za varnost? V Sing-Sing! sem videl električni stol: ta naprava mu je za čudo podobna.«

»Jamstvo za varnost mi je to, da imam vas za pričo. Ta gospod bi si gotovo nakopal obdolžitev umora, če bi se mi kaj primerilo.«

»Klaverna tolažba za vedo, ako bi pri tem izgubila zaključek dela, ki ga edino vi morete dovršiti! Dajte, naj grem jaz prvi. Tudi vi pridete na vrsto, brž ko bo neškodljivost poskusa dokazana.«

★

Osebná opasnost ne bi bila Challengerja ganila, Toda misel, da pusti svoj zasutek nedokončan, ga je zadela v občutljivo točko.

1 Mestece, 48 km severno od Nev Yorka, z državnimi jecami. Op. prel.

ko. Omahoval je. Priliko sem porabil, da sem v skoku planil na sedež. Izumitelj je položil roko na držaj. Slišal sem, kako je sklenilo. Za časek sem imel občutek, da je zdrknilo zagrinjalo in vse zastiralo pred menoj. Ko se je zopet dvignilo, me je iz najidni gledal s svojim zoprnim nasmehom in za njegovim hrbtom je Challenger, po navadi rdeč v lice, smrtno bled od groze buljil pred se.

»No, kaj pa še čakate?« sem dejal.

»Pa saj je opravljeno, imenito ste se izdri!« mi je odgovoril Nemor. »Prepuščajte prostor. Profesor si gotovo želi sedeti nanj.«

Še nikdar in nikoli nisem videl svojega starega prijatelja tako presuničenega. Njegovi jekleni živci so ga pustili na cedilu. Roka mu je trepetala, ko me je prijel za rokar.

»Pa vendar je res, Malone, mi je rekel. «Za trenutek ste izginili. Zmota ni mogla. Najprej se je zameglilo, potem pa je bilo vse prazno.«

»Koliko časa je trajalo?«

»Dve ali tri minute. Groza me je obšla, priznam. Nisem si mislil, da se boste mogli vrniti. Vendar pa ni bilo treba drugega, kakor da je ta navor, ako je to navor, zaskočil z ene škrte na drugo, pa ste se spet pojavili na sedalu, malce osupli, sicer pa popolnoma isti. Ah, Boga sem zahvalil, da sem vas zopet videl!«

»Zdaj pa vi, gospod,« je rekel Nemor, »ako sploh imate še srce za to.«

Z vidnim naporom se je ojnaučil, mi na mah odrinil roko, ki sem jo bil iztegnil v znamenje ugovora, in se pognal na sedalo. Navor je običal na zarezi številka 3. In na sedežu ni bilo nikogar več.

Sportna nedelja

Prvenstvo v table-tenisu

Včeraj se je vršila ves dan v dvorani OUZD borba za prvenstvene naslove v namiznem tenisu — Med moštvii je zmagala SK Mura, prvakinja v singlu za dame je Wormova, v doubleu za dame pa sestr Gerzinič (vse Ilirija) — Tekme v treh disciplinah še niso končane

Ljubljana, 8. januarja. Danes ves dan se je v dvorani OUZD nadaljeval včeraj prekinjeni turnir za prvenstvo Ljubljane in dravske banovine v table-tenisu za leto 1933. Program se je nekoliko zavlekel zaradi tega, ker so se tri moštva z enakim številom točk plasirala na prvo mesto in je bilo treba odločilne partije ponovno igrati. Zaradi te zamude so se izmed ostalih disciplin končale včeraj samo tekme v mixed doubleu za dame in singlu za dame, medtem ko je bilo treba double za gospode in oboje prvenstev v singlu za gospode igrati še pozno v noč.

Včeraj — do zaključka lista — doseženi rezultati so bili naslednji:

Single gospodov za prvenstvo Ljubljane:
I. kolo: Payer : Drovnik 3:2, Horvat : Žiža 3:1, Weiss : Girgon 3:0, Jurak : Alič 3:1, Stopar : Severkar 3:2, Denes : Zornada 3:0.

II. kolo: Nemec L. : Gjinovski 3:1, Antolčević : Löwe 3:1, Dumbović : Dominis 1:3, Kavčič : Zornada p. 2:3, Nemec J. :

Drovenik 3:0, Weiler : Denes 3:2, Stopar : Alič 3:1, Stopar : Nemec J. 1:3, Weiss : Žiža 3:2, Antolčević : Zornada 3:1, Weiss : Weiler 3:0.

Finalisti Antolčević, Weiss, Nemec J. in Nemec L. bodo finale še odigrali.

Prvenstvo moštev:

V sobotnih tekmovalnih so se plasirala moštva Mure, Ilirije in Poštarije z enakim številom točk na prvo mesto. Zato se je včeraj nadaljevalo tekmovalje s po novimi tekmi med to trojico. Ilirija je premagala Poštarije s 5:2, Mura Poštarije s 5:2 in Mura Ilirijo s 5:2. Zmagala je torej Mura, ki je nastopila samo z bratoma Nemec.

Single za dame:

Nastopilo je 8 tekmovalk. Izločilno kolo je dalo naslednje rezultate:
Worm : Hočvar 2:0, Cimperman : Šapljica 2:0, Gerzinič Neda : Puterle 2:0, Gerzinič Hani : Luck 2:1.

Finale: Worm : Cimperman 3:1, Gerzinič Hani : Luck 3:1, Worm : Cimperman 3:1, Gerzinič Hani : Luck 3:1.

Hani 3:0, Worm : Gerzinič Neda 17:21, 12:21, 21:13, 21:18, 21:19. Prvakinja za leto 1933 je postala Worm Ilka (SK Ilirija) s tremi zmagami. Druga je Gerzinič Neda (SK Ilirija) z dvema zmagama, tretja Cimperman (Mura), četrta pa Gerzinič Hani (Ilirija).

Mixed double:

Denes-Gerzinič (Ilirija) : Kumšek-Antolčević (Poštarije) 2:1, Payer-Šapljica : Žiža-Groschel 2:1, Worm-Weiss : Lukman-Lukič 2:0, Gerzinič Neda-Löwe : Drovnik-Puterle 2:1, 21:18, 21:15, Gerzinič Hani : Groschel-Žiža : 21:8, 21:15, Gerzinič-Löwe : Hočvar-Zornada 21:11, 21:16. Finalista Worm-Weiss in Gerzinič-Löwe bosta partijo še igrala.

Double dame:

Šapljica-Groschel : Gerzinič I.-Gerzinič II. 18:21, 20:22, Luckman-Worm : Cimperman-Kumšek 21:15, 9:21, 18:21.

Finale: Kumšek-Cimperman : Gerzinič-Gerzinič Hani 21:18, 18:21, 16:21. S tem je postal par Gerzinič Hani in Neda prvak v damskem doubleu.

Nogomet pozimi

Včerašnja nedelja na „zelenem“ polju ni prinesla velikih dogodkov — Hermes je v svojem turnirju napredoval za tri tekme, v katerih sta se postavila Hermes, ki je prevzel vodstvo, in Jadran — Savezni sodniki bodo spet sodili

Ljubljana, 8. januarja. Že druga januarska nedelja je za nami in še zmerom smučarji zamažajo priče. Snega in zelo zapoznele splošne otvoritve svoje sezone. Vremenska poročila z višjih zimskosportnih postojank so sicer še dovolj ugodna, toda za široko smučarsko množico je na teh izbranih točkah mnogo premalo možnosti, da bi se vsa razveselila v beli prirodi. Zato je za zdaj pač tako, da je pravega smučarskega veselja deležnih le nekaj sto srečnih, ki se ne strajajo nobenih žrtv, samo zato, da preživijo — čeprav v stalni negotovosti — vsaj nekaj ur na soncu in v snegu. Smučarske množice pa — kakor rečeno — ugibljejo le v vremenu in še zmerom nestrno čakajo prvega izdatnega snežnega blagoslova.

Kljub temu, da se smučarska sezona zaradi pomanjkanja bele mane ne more pravi razviti, pa tudi v ostalih panogah ne beležimo posebne aktivnosti. Nogometne enajstostorice so se — razen udeležencev Hermesovega turnirja — spravile v zimске brloghe. Nekaj skromnih treningov in predzadnje kolo turnirja za brezposelne, to je vse, kar nam je v nogometu nudila današnja, za to panogo razmeroma prav ugodna nedelja. Če primerjamo ta obrat z življenjem na nogometnih igriščih drugod, se res ne moremo hvaliti. Res pa je, da pri nas v prvih polovnih letih nogometa pozimi sploh nismo poznali in zato moramo biti zadovoljni vsaj s tem, kar imamo.

Najnovejši sportni dogodek dneva so bile vsekar tekme za prvenstvo Ljubljane in dravske banovine v table-tenisu, ki so se danes drugi dan nadaljevale od jutra do pozne večera v dvorani OUZD. Podrobnejše poročilo s turnirja objavljamo na drugem mestu.

Turnir za brezposelne igralce

Ljubljana, 8. januarja. V današnjem predzadnjem kolu Hermesovega turnirja za brezposelne igralce so bile odigrane tri tekme, in sicer so se srečali Jadran in Grafika ter Svoboda in Slovan na igrišču Hermesa, moštvo prireditelja in Korotan pa na igrišču Korotana na Rakovniku. Presenečeni današnjega dneva sta visoka zmaga Hermesa nad Korotanom in poraz Grafike po Jadranu, ki je danes že drugič v tem turnirju dokazal, da se je letos pošteno lotil dela. Po današnjih igrah je stanje turnirja naslednje:

Stroinikova hladnokrvnost je prevladala mojo prepast.

»Mikavno, jelite?« je tolmačil. »Če pomislimo, da je to strašna osebnost, kakršna je profesor, plava v stanju molekularnega oblaka nekod po tej stanici! Profesorja imam kajpada v svoji oblasti. Nobena reč na svetu me ne bi ovirala. Če bi tako želel, da ga ne bi izpuštili vsehčega v prostoru.«

»Jaz bi vam kaj naglo pregnal veselje do tega!« sem kričnil.

Nemorov nasmešek se je izpreveril v bolestno potezo.

»Nikar ne mislite, da sem imel kedaj to na umu. Jaz naj bi namerjal trajno razpršiti velikega profesorja Challengerja. ga za vse večne čase raztvoriti v svetovnem prostoru!... Sicer se ne morem pohvaliti z njegovim vedenjem nasproti meni in brez dvoma se strinjate z menoj, da bi majhen nauk...«

»Nikakor ne!«

»I no, pa poročemo tej stvari zanimiv pokus. Tako na primer sem dognal, da organsko stančiče ni občutljivo za iste tresljaje kakor lasje, da jih lahko po svoje odtrgam in priklenim. Nič mi ne bo žal, ako uzrem starega medveda brez njegovega kožuha. Pogledite!«

Vzvod je zaškripal. V naslednji sekundi je bil Challenger na sedežu. Ampak kakšen Challenger! Lev, ostržen na strizme! Kakor sem bil razkačen zbog šale, sem se z veliko težavo ubranil krototanju.

Črepina mu je bila gola kakor novorojenec, obradek pa gladek kakor mladenič.

Hermes 7 točk (23:5), Slovan 6 (11:6), Svoboda 5 (12:12), Jadran 4 (11:7), Grafika 2 (6:16) in Korotan 0 (5:22). Turnir bo v kratkem zaključen; neodigrane so samo še tekme Jadran — Korotan, Hermes — Slovan in Svoboda — Grafika.

Na igrišču Korotana sta nastopila.

Hermes : Korotan 11:4 (4:1)!

Hermes je odpravil svojega nasprotnika s habskim rezultatom. Njegova premoč je bila posebno vidna v drugem polčasu, ko se je igralo skoraj samo na Korotanovi polovici in je Korotan le zelo redko prišel pred nasprotni gol. Edini in častni gol za svoje barve je Korotan zabil v zadnji minuti prvega polčasa; drugega — še drugega — pa si je zastreljal iz enajstmetrovke. Igra je bila precej živahna, toda s Korotanove strani preveč ostrta. Ta način igre je vplival tudi na nasprotnike, tako da so si pozneje igralci kar čisto vračali malo za drago. Vsekakor bi bilo treba mlada moštva, kot je Korotan, že od vsega začetka odvajati preostrega načina igranja, ker bo imel sicer pozneje vedno hujše težave s to slabo „lastnostjo“ nogometašev.

Tekmo je sodil „namestec“ saveznega sodnika g. Globelnik.

Na igrišču Hermesa sta kot prvi par nastopila

Jadran : Grafika 3:0 (2:0)

Grafika je nastopila nekompletna in je imela sprva samo 9 igralcev na polju in tudi Jadran je bil kompleten še pozneje. Kljub številnim šibkostim se je Grafika vendarle dobro držala, toda Jadran je postal vedno agilnejši in je kmalu zabil vodilni gol. Grafiki se je polagoma pričelo poznati, da ji manjkata dva igralca in Jadran je menda prav zaradi tega kmalu zabil še drugi gol. Med tem je Grafika dobila še nega moža in zopet Jadranova premoč ni bila tako občutna. Po odmoru je prišla Grafika na igrišče kompletna, toda kljub temu ni mogla več dohiteti Jadranovega naskoka. Zgodilo se je prav obratno in je Jadran zvišal razliko še za 1 gol.

Tudi to tekmo je sodil „namestnik“ saveznega sodnika g. Brlih.

Drugo tekmo na igrišču Hermesa sta absolvirala

Svoboda : Slovan 4:2 (1:1)

Tekma se je končala z realno zmago favorita, dasi spočetka ni kazalo, da bodo slihaše obvladali življe in skrajno mar-

ljive belo-rdeče, ki so jim bliž v polju skoraj enakovredni. Situacija je postala še kočljivejša, ko si je Slovan priboril vodilni gol in še kar naprej obelagal Svobodo svetilke. Tik pred koncem polčasa se je Svoboda posrečilo izravnati iz prostega strela.

Po odmoru se je slika bistveno spremenila. Svoboda je takoj prevzela prvo besedo in kmalu je bila prizorišče igre le še Slovanova polovica. Ker je med tem močno popustil tudi vratar — ki se je pred odmorom parkrat odlikoval — je Svoboda kmalu vodila s 3:1. Oba gola mora v precejšnji meri prevzeti vratar na svoji račun. Slovan je sicer izkoristil priložnosti, prosti strel ter znižal razliko na 3:2, vendar to razmerje ni ostalo dolgo. Svoboda je po kotu s krasnim strelom z desne še enkrat dosegla dva gola razlike in postavila končni rezultat.

Obe igri na igrišču Hermesa sta bili v splošnem fair in živahni ter še dovolj zanimivi, kolikor jima niso škodovala razmečena tla, igrišče je bilo največ pokrito s strjenim snegom, vmes pa — posebej po sredini in pred vrati — so čakale številne žrtve blatne mlačuže. Zato so se morala moštva precej boriti tudi s terenom in ni čudno, če so bile posamezne faze v teh igrah sem in tja razgrane in kar začudenje. Najbolj so težka tla ugajala še Svobodi, o kateri je že tako znano, da se kot fizično jako moštvo — kaj kmalu prilagodi tudi takšnemu terenu.

Tekmo je sodil zrač delegiranega saveznega sodnika „bivšega“ sodnik g. Keperle. Publike je bilo za zimski dan dovolj, tako da lahko upamo, da bodo prireditelji dosegli poleg moralnega tudi gnotni uspeh, ki so ga namenili v tako plemeniti namen.

Ostale nogometne tekme

Beograd: Jugoslavija : Hašk (Zagreb) 3 : 3 (2 : 1). Igrišče zasneženo, točka igra, 1.500 gledalcev.

Atene: BSK (Beograd) : Panatinaikos 3 : 1.

Praga: Slavia : Teplitzer FC 2 : 2 (1 : 1), Sparta : Libex 8 : 1 (2 : 1).

Dunaj: Rapid-Rapid-Wieden 22:0 (9:0)!, Donau : Libertas 4 : 1 (2 : 0).

Inomost: FAC (Dunaj) : Innsbrucker AC 6 : 2 (3 : 1).

Hannover: Sportklub (Dunaj) : repr. Hannovera 4 : 0 (2 : 0).

Offenbach: Austria (Dunaj) : Kickers 5 : 4.

Karlsruhe: WAC (Dunaj) : repr. Karlsruhe 5 : 2.

Freiburg: repr. Freiburga : Nicholson (Dunaj) 4 : 2.

Düsseldorf: repr. Düsseldorfa : Ferenvaros (Budimpešta) 7 : 2.

Fürth: Sp. V. Fürth : FC Birmasenz 6 : 4.

Pforzheim: Upest (Budimpešta) : repr. Pforzheima 7 : 1.

Florenca: Florenca : Juventus (Turin) 1:0.

Berlin: Tekmu za zvezni pokal: Južna Nemčija : Brandenburška 3 : 1. Jugovzhodna Nemčija : Severna Nemčija 3 : 1.

lahko privoščimo nedolžno burko. Hotel sem vam samo razkazati moč svojega stroja. Take vere sem bil, da si želite popolne razlage. Nobene žalitve, bodite prepričani, profesor, nobene žalitve!

Za odgovor je Challenger zlezel spet na stoček.

»Imejte ga na očesu, Malone. Ne dovoljujte mu nobenih muk.«

»Bodite brez skrbi, gospod, pazim.«

»Da se vse vrne v red, sicer ne odgovarjam za nič!«

Iznajdnik se je preplašen približal aparatu in potisnil vzvod do konca. To pa je bilo dovolj, da je stari lev na mah zopet dobil svoj grivo. Z diamni si je ljubeznivo pobožal brado, potlej še kase. Preverjen o svoji popolni obnovi je zatem slovesno stopil s svoje gredi.

»Z menoj ste si dovolili, gospod, svobodo, ki bi bila utegnila imeti za vas resne posledice. Vendar pa hočem pristopiti, da ste mislili zgolj na svoje razkazovanje. Ali vas smem sedaj nekoliko vprašati glede prav izvršne moči, ki ste jo, kakor pravite, odkrili?«

»Povedal sem vam, gospod, da je moja naprava le vzorec. Nič lažjega, kakor da ji damo čisto drugačen obseg. Deluje naprejš: nad vami in pod vami teko struje in tresljaji, katere odvajajo, vse enkrat raztvorijo, drugič pa na novo stvorijo. Vendar stvar bi se mogla prav tako izahka vršiti ob straneh Učinki bi bili enaki na razsež. sorazmeren jakosti tokov.«

»Na primer?«

Izredna skupščina ZNS

Sklep o abstinenčni preklican — Končna ureditev bo v dveh mesecih

Beograd, 8. januarja.

Danes dopoldne se je vršila z napetostjo pričakovana skupščina zbora nogometnih sodnikov, ki je bila posvečena pred kratkim nastalemu sporu zaradi pristojnosti o agendah v tem sportnem forumu Debat, ki so bile zelo živahne, so trajale vse dopoldne in šele po zopetni otvoritvi skupščine je bila sprejeta resolucija, po kateri je zbor umaknil svoj sklep, da njegovih članov do nadaljnjega ne bodo sodili nogometnih tekem. Razen tega je skupina izvolila odbor treh oseb, in sicer Teofanovića, Pivarskega in Petkovića, ki bodo vodili nadaljnja pogajanja z JNS. Ta odbor bo zdaj stopil v stik z upravnim odborom JNS, da se spor med sodniki in nogometnim savezom reši ugodno.

Če v roku dveh mesecev ne bi prišlo do sporazuma, je skupščina sklenila sklicati ponovno izredno skupščino ter zavzeti na njej definitivno stališče glede odnošajev med ZNS in JNS.

ASK Primorje (nogometna sekcija) drevo ob 2. seja sekcijskega odbora v gostilni Činkole.

Smučarski klub Ljubljana. Drevi ob 19.30 v kavarni Emona sestanek tekmovalcev, ki se želijo udeležiti III. tečaja pod vodstvom priznanega strokovnjaka trenerja g. Leopolda. Na sestanek se vabijo tudi vsi klubovi člani, ki še niso tekmovali, ter tudi neorganizirani dobri smučarji, ki se želijo posvetiti tekmovalju. Tudi III. tečaj, ki je bil prvotno namenjen za Ljubljano, se preloži na Mrzli Studnce ali Planico. Na ta sestanek se vabijo tudi vsi člani tehničnega odbora.

SOKOL

Sokolska predavanja v radiu. Beograška radijska postaja bo oddajala za vsodržavo 13 t. m. predavanja saveznega prosvetarja br. dr. Vladimira Belajevića: Kulturna orientacija Sokolstva. Prenos se bo vršil od 19.30 do 20. Opozarjamo brate in sestre, ki se zanimajo za stvar.

Nova ruska vojaška godba

Vojaška godba v Rusiji je bila zelo dobra. Sovjetska vlada je pa vse carsko zavrgla in tudi vojaški godbi ni prizanesla. Zdaj je pa začelo sovjetsko glasbeno založništvo izdajati nove skladbe za novo vojaško godbo. Omeniti je treba zlasti skladbo Vasilenka »Sovijski vzhod« za simfonični orkester. Ipolitova-Ivanova »Pohod Vorošilova«, Vasileve-Bugleve »Pogin Čapaleva«, razne pohode in pesmi Gedike, Ceremuhina, Ivanova-Radkeviča, Hadžuturiana, Cemberdžija, narodne popevke rdečih vojakov, ki so jih komponirali Muzafarov, Maksimov, Ešpaj itd.

Zveza sovjetskih skladateljev je pripravila za 15 letnico rdeče armade več posebnih koncertnih programov, ki obsegajo med drugim skladbe Polovinkina »Simfonija rdečih armajcev«, Vasilenka »Fantazija rdečih armajcev«, tretjo simfonijo skladatelja Knipperja, posvečeno sovjetski armadi na Daljnem vzhodu, in druge skladbe. Poleg tega je zveza sklenila pogodbo s skladateljem Čebalinom in Ceremuhinom, ki sta se zavezala pripraviti za jubilej rdeče armade manjše simfonične skladbe.

Krasinova ljubica tožena

V Krakovu se je pričela te dni obravnava proti bivši ljubici sovjetskega komisarja Krasina, Klinkevičevi, ki je prišla pred sodišče zaradi sleparije. Toži jo neka pariška zavarovalnica. Klinkevičeva je prispela v Krakov in se naselila v enem napelegantnejših hotelov. Nekega jutra je spravila na noge vse hotelsko osebje, češ, da ji je nekdo ukradel ves nakit, ki je bil zavarovan za 20 milijonov zlotov. Zavarovalnici se je pa takoj zdelo sumljivo, da bi bila tako velika tatvina izvršena v hotelu, ki je na najboljšem glasu. Preiskava je pokazala, da je sum utemeljen in zavarovalnica je vložila proti Klinkevičevi tožbo.

Priče in zaslišani strokovnjaki so izpovedali za obtoženko zelo neugodno. Proti nji govori tudi njena preteklost, kajti že v Parizu se je morala zagovarjati pred sodiščem zaradi podobne sleparije.

Ta preklicani radio!

Zelo zanimivo ozadje ima ločitveni proces, ki pride te dni pred vrhovno sodišče v New Yorku. Pred newyorškega sodnika je stopil nekega dne meščan John Mulholland s prošnjo, naj razveljavi njegov zakon, češ, da je njegova žena zakonito poročena z drugim možem. To je zvezel mož po radiu, in sicer na kaj čuden način.

Pred dnevi je newyorški radio poročal, da bodo slišali ljudje zgodbo o čudnem življenju nekega Spiderja Tillmana, bivšega newyorškega apaša, ki ga je rešila in spravila na pravo pot armada spasa. Zakonca Mulholland sta sedela pred zvočnikom, ko je napovedalec razlagal to vest. Mož je opazil, da je žena prebledela, ko je zaslišala ime Spider Tillmann in da je začela tresti, ko se je začel njegov glas. Tillmann je pripovedoval po radiu, da je pred 20 leti zapustil svojo ženo in hčerko. Zvedel je, da se je drugič omožila in zato da ji noče kvariti sreče. Možu se je zdelo ženino vedenje čudno, pa tudi besede bivšega apaša so bile sumljive. Kmalu je ugotovil, da je bila njegova žena res poročena s Tillmanom. Žena je pred sodiščem izjavila, da je bila prepričana, da je prvi mož umrl, kakor so pravili ljudje.

Obsodba izdelovalca zlata

Pariz, 8. jan. AA. Sodišče je obsodilo izdelovalca zlata Dunikovskega na 2 leti ječe, 100 frankov globe in 2.800.000 frankov odškodnine raznim družbam in osebam, ki so mu dajale denar za njegove poizkuse. Razsodba pravi, da bi bil Dunikovski lahko delal resne poizkuse, pa jih ni ter je po zatrdilu večakov njegov stroj prava absurdnost. Nadalje ugotavlja, da je Dunikovski sleparil in izmamljal od ljudi denar za lažnjivimi pretvezami.

Hudi viharji na Atlantiku

New York, 8. jan. 6. Veliki parnik „Leviathan“ je prispel zaradi hudih viharjev na Atlantskem oceanu z zamudo dveh dni v newyorško luko. Kapitan je izpovedal, da se je parnik moral boriti z valovi, visokimi nad 30 m.

Oglašujte v »Jutru«!

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

S tužnim srcem sporočamo, da je naš preblagi in skrbni oče, stari oče, tast, gospod

JAKOB DEBELJAK

poslovođa tobačne tovarne v pok.

danes po daljšem bolehanju, v 69. letu starosti, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v torek ob 1/2.15. iz hiše žalosti v Marmontovi ulici 12 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 8. januarja 1933.

ŽALUJOČI OSTALI

Topo sem štel v Challengerja: ljubko presenečen se mi je muhal.

»Ti moj Bog!« je dejal, »menda sem se ročaja neprevidoma dotaknil. Imenite ne-zgodja prežijo na človeka ob takim vzorcu, kakršn je ta, ki pa je zgolj prvi osmutek. Ta roč bi moral biti zavarovan.«

»Zdaj je na zobu s številko 3. To je zarez, na kateri se izvrši razkroj.«

»Zares, zaznal sem to tedaj, ko ste poskušali vi.«

»Na žalost pa v svoji zmedi nisem opazil, na kateri zarezji je prišla vzpostavitev. Vi ste se tega zavedali?«

»Mogoče, mladi Malone. Vendar jaz si ne otežujem spomina s tako neznanimi podrobnostmi. Zares je mnogo in ne veva kaj pomenijo. Če bi se igrala z neznan stvarjo, bi utegnila še poslabšati položaj. Zato je boljše, da ostaneva pri tem.«

»Ampak ta možak je potem?«

»Vse dobro tako. Zanimiva osebnost gospoda Božidarja Nemora se je porazdelila v vsemir. Njegov stroj nima več vrednosti, neka vlada izgubi ključ do zlovesče skrivnosti. Na koncu koncev na danes nisva premilo delala, mladi Malone. To bo za vaš list imenitna snov za članek: kako je po našem obisku lotvriški iznajdnik na čuden način prešel. Poskus me je tako zabaval: tako vas tu na tam kaka reč pokrakčošmi med strojem proučevanjem življenje prinaša razvedrilo, pa tudi nevedčnosti: čas je, da se vrnem k Mazottiju in njegovim abotnim pogledom na razvitek ogrec pri trop-skih termilih.«

L. Lab.

„Melodija 1000 otokov“

„Žena in diplomat“

Žena v sodobnem svetu

Ženski tipi

III

Iz akvaristove torbe O TUBIFEKSIH IN DRUGO

MALI OGLASI

Službo dobi

Natakarico

Službo gospodinje
iše samostojna kuharica

lek »Jutra«. 79

La cifra pa 5 Din. (10)

na podružnicu "Jutra"
Senice.

ogl. odd. Jutrae.

Sohn

Prazno sobo

Soho

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolfa Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.